

PETRSKÉ LISTY

ZPRÁVY Z PETRSKÉ ČTVRTI

PROSINEC 2020 / XV. ČÍSLO

ZDARMA

Udělejme si Vánoce podle svého

BLANKA KOVAŘÍKOVÁ / www.bkovarikova.cz / Foto: KOFAM a archiv Lukáše Lipenského

Kněz Lukáš Lipenský patří už dvanáct let k římskokatolické farnosti u kostela svatého Petra a mnozí obyvatelé Petrské čtvrti ho znají osobně bez ohledu na to, zda jsou věřící.

Pocházíte z Turnova Dali-měřic. Jak moc se vám líbí v samém centru Prahy?

Je pravda, že jsem vyrůstal na maloměstě, ale studovat jsem šel do Hradce Králové a posléze do Prahy, takže jsem si na rušný život velkoměst už dávno zvykl. Přesto, když jsem začal chodit do kostela svatého Petra za svým předchůdcem páterem Miroslavem Chlupsou, přiznám se, že moc

dobrý dojem to na mě tady nedělalo. Před kostelem bylo ještě parkoviště, které se po povodni v roce 2002 proměnilo v úhledný parčík a najednou to tu bylo docela jiné.

Jste členem Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou a dlouho jste žil přímo v klášteře u Karlova mostu, který řádu patří. Jaké to je bydlet v klášteře?

Především to znamená přijmout pevný řád, který v něm panuje. Den je přesně rozdělený na čas modliteb, pracovních povinností, v týdnu se vstává v šest hodin ráno, o víkendu o hodinu později... Já jsem do kláštera přišel v osmnácti letech a asi jsem ten řád potřeboval. Když jsem ho pak po devíti letech opouštěl a přestěhoval se na zdejší faru, připadal jsem si nějaký čas jako ztracený, než jsem si vybudoval vlastní plán.

Velmi rychle jste se zapojil do dění v naší lokalitě, jste i členem Spolku přátel Petrské čtvrti. Vidíte nějaké rozdíly v životě naší čtvrti oproti Starému Městu, kde jste žil předtím?

Lukáš jako ministrant na podzim roku 1989

Lukáš Lipenský v čerstvě renovované sakristii

Mám radost, že v Petrské čtvrti ještě bydlí starousedlíci, kolikrát i po několik generací za sebou. To už na Starém Městě takřka nenajdete. Je to zvláště příjemné místo, které připomíná spíš vesnici než centrum Prahy. Původně jsem si přál, aby mě po vysvěcení na kněze poslali do nějakého menšího města, kde by byla fara se zahradou a kde bych si mohl pořídit vlčáka Rexe po vzoru mého oblíbeného seriálu z dětství. A vidíte – petrská fara má i zahradu. Nakonec jsem tady

tak zakořenil, že by se mi odsud docela špatně odcházelo.

Vy ovšem nemáte na starost jen kostel svatého Petra?

V případě zdejšího kostela jsem správcem svěřeného majetku, takže se snažím postupně o renovace, které začaly už za pátera Chlupsy. Podařilo se opravit vitrážová okna, podlaha, kterou po povodni na několika místech vážně poškodila spodní voda, portály a sokl kolem kostela a nyní se opravují varhany, kterým

Pokračování na straně 2

Historie místa novostavby „Residence 16 a 18“ v Soukenické ulici čp. 1091 a čp. 1092

PAVEL NOVOTNÝ / Foto: archiv autora a Václav Lidl ml.

Již v roce 1378 stál v místě čp. 1091 soukenický dům se zahradou, který je zmiňován i v roce 1382. Jeho pozůstatkem je dodnes zachovaný gotický sklep s vloženými renesančními klenbami a intaktní oblázkovou dlažbou. Ve sklepe je zachována i historická studna.

Při dendrologickém průzkumu z roku 2018 byly trámy z prvního patra domu datovány roky 1688–1690. Datace odpovídá tzv. francouzskému požáru 1689, kdy celá ulice vyhořela. Tehdy, koncem 17. století, je zde uváděn dům v majetku Daniela a následně Jana Václava Váňových. Dům se pak v 18. století nazýval „Dvě růže“ (U Dvou růží). V roce 1725 je uváděn jako jednopatrový a v roce 1781 tehdejší dům se zahradou vlastnil Markus Boydoš. V letech 1812 – 1815 byl postaven na původních gotic-

kých základech a s použitím části hmoty původního domu dvoupatrový klasicistní dům podle návrhu Karla Pollaka (Karla Poláka) a tesaře Josefa Rohana¹⁾. Původní uliční mansarda byla osazena dvěma barokizujícími vikýři, pod nimiž byly umístěny čtyři pozlacené lví hlavy. V roce 1825 vlastnil dům čp. 1091 Josef Procházka, v letech 1836 a 1844 je uváděn jako majitel František Krejčí (Kregczy) a od roku 1862 dům vlastnila rodina Václava Čápa. V roce 1875 byla ve vnitrobloku postavena příčná budova podle návrhu stavitele Antona Wondraucha (Antonína Vondroucha), ve které byla zřízena pekařská pec pro Friedricha Hahna, tehdejšího majitele pekárny. Tato nepodsklepená klasicistní budova je řešená jako jednotrakt s pultovou střechou a prežovou krytinou. V přízemí byla pekárna s klenutými

stropy a pekařskou pecí. Do obytného patra vedl samostatný vchod s dřevěnými schody, které pokračovaly i do půdního prostoru. Stav objektu byl před současnou rekonstrukcí havarijní.

Uliční budovu po roce 1884 vlastnil klempíř Hynek Jelínek. V roce 1885 proběhla přestavba provedená stavitelem Václavem Uhrem. Hlavní změnu představovala úprava dvorní fasády domu s pavlačemi. Klempířskou živnost a vlastnictví domu v roce 1912 převzal Bohuslav Beneš. Jeho firma je zde uváděna ještě ve 30. letech minulého století. Od roku 1938 byl majitelem domu obchodník Čeněk Bořek s manželkou Boženou. Tehdy byl v domě obchod se smíšeným zbožím Marty Kuchařové, jejíž rodina během Protektorátu dům odkoupila a po válce v obchodě provozovala prodejnu ovoce

zelenina („U Kuchařů“). Dům nebyl po roce 1948 znárodněn. Od konce 50. let byl jako majitel uveden František Javůrek. Objekt po archeologickém průzkumu v roce 1958 společně s domem č. 18 získal status archeologicky chráněné plochy nejvyšší kategorie.

Po roce 1989 několikrát změnil majitele a následně v letech 1991–2 došlo k necitlivé rekonstrukci dvorní části uličního domu podle návrhu Ing. Radslavy Arnsteinové. Výsledkem byla likvidace původních pavlačí a vznikla nová mansarda v podkroví s terasou nad dvorním průčelím. Tehdy objekt vlastnila rodina Kopřivových, která v přízemí provozovala obchod se starožitnostmi. Dům po roce 2007 prošel exekucí, dražbou a nakonec ho získala společnost Acton, s.r.o. Následný majitel firma A-Trading a.s. zadala v roce

Udělejme si Vánoce podle svého

Dokončení ze strany 1

je 131 let. Jednou v týdnu – tedy mimo covidové období – sloužím mše v kostele sv. Mikuláše na Malé Straně a také v klášterním kostele sv. Martina v Tursku. Kromě toho jako nemocniční kaplan navštěvuji nemocné, neboť péče o ně byla vždycky základním posláním našeho řádu od chvíle, kdy nás založila svatá Anežka česká.

Bliží se Vánoce, které budeme letos prožívat zřejmě poněkud skromněji než obvykle. Myslíte, že by nás to mohlo trochu odvrátit od ryze

komerčního pojetí směrem k podstatě těchto svátků?

Přesně tak. Teď se nabízí příležitost, abychom si Vánoce udělali podle svého, víc se zaměřili na jejich duchovní podstatu, na své nejbližší, na to, jak potěšit jeden druhého. Pro mě jsou Vánoce vždycky velmi pracovním časem, kdy probíhá hodně bohoslužeb, ale i to bude letos zřejmě jiné.

Popřejme si tedy navzájem krásné svátky a hlavně hodně zdraví! Děkuji vám za rozhovor. Blanka Kovaříková. ■

■ Lukášovy Vánoce v dětství

Na fotografii z února roku 1964 je tehdejší zástavba Soukenické ulice. Muž uprostřed je hudební skladatel Václav Lidl (1922 – 2004), který bydlel v Soukenické 14. Foto: Václav Lidl ml.

2012 firmě Obršál architekti s.r.o. vypracovat návrh projektu přestavby a dostavby objektu společně se sousední prolukou (původně domu Soukenická 18 čp. 1092). Současný majitel, firma Straight line s.r.o., po úpravě projektu pak v letech 2018–2020 prostřednictvím firmy Emexkon s.r.o. novostavbu realizovala.

První zmínka o domě na místě Soukenická 18 čp. 1092 je z poloviny 17. století. Dům se nazýval „U Bílého pelikána“ (je uváděn i jako dům „U Černého výkladce“) a tehdy byl majitelem Jiří Gitscher Postoloprtský a v roce 1792 Karl Togner. Nepodsklepený jednopatrový dům čp. 1092 byl postaven kolem roku 1820 pravděpodobně v klasicistním slohu. Dům se nazýval „U Semenářů“ a v roce 1825 ho vlastnili Jan a Barbora Malečkovi (Johann a Barbara Maleczek), v roce 1835 Josef a Viktoria Stolzovi a v roce 1844 jsou uváděni jako majitelé Amalia a Wenzel Giržikowsky (asi Jiříkovský). Roku 1862 byli majitelé domu Vichtelovi a v roce 1884 Grundovi. Od nich v roce 1885 koupila dům „U Semenářů“ za 10 000 zlatých porodní bába Veronika Tomášková a od ní v roce 1892 Anna Krupičková a následně její dcera Kateřina.

V domě s obchodem v přízemí je na počátku minulého století inzer-

vána „noční kavárna“, což byl název používaný pro podniky nevalné pověsti. Majitelky objektu se často měnily a již v roce 1910 je v něm provozován nevěstinec Karoliny Pillerové, rozené Kašparové²⁾.

Tento drobný jednopatrový dům na pozemku pouhých 88 m² s původním schodištěm byl přestavěn po roce 1920, kdy získal druhé patro a jednoduchou fasádu (byl podobný jako současný dům Truhlářská 6).

Snímek z roku 1975 zabírá části domů Soukenická 14, 16 a 18. Naproti tehdejšímu parkovišti je vůz Kovoslužby, která měla sídlo v Soukenické 15. Foto: Václav Lidl ml.

Vznikly zde dva byty a obchod v přízemí. Mezi válkami dům vlastnil instalatér Josef Kovanda s manželkou Zdeňkou. Kovanda zde provozoval svou živnost (firma Kovanda a spol.). Jako majitelé domu jsou uvedeni ještě v letech 1939 a 1942.

Sídlo zde tehdy měla také „Společnost pro obchod kožemi a přípravami“, po roce 1948 znárodněná. V přízemním obchodě do ulice bylo po válce pekařství,

později do konce 50. let v něm působil kožešník. O dům byl veden majetkový spor a chátral. Nájemníky nebyl obýván již od poloviny 60. let minulého století. Koncem 70. let odtud pracovníci Státní bezpečnosti (STB) „tajně“ sledovali bývalého komunistického tajemníka Zdeňka Mlynáře, který bydlel v domě naproti. Několikrát zde byli ubytováni i mimopražští dělníci. Po roce 1990 dům získal do vlastnictví stát, ale pozemek byl nadále předmětem sporu. Za přispění jeho správy Bytovým podnikem Prahy 1 dům zchátral natolik, že po povodních v roce 2002 musel být stržen a jeho zbytky pak hyzdily ulici. Majetkový spor o pozemek pokračoval. Ten rovněž získala firma Acton, s.r.o., následně A-Trading a.s. a nakonec současný developer, který „Residenci 16 a 18“ realizoval. Hrubá stavba byla řešena jako monolit s centrálním schodištěm a výtahem. Vedle památkově chráněného sklepa zůstala z původního uličního domu zachována pouze uliční klasicistní fasáda. Na místě původních dvou malých domů byl vystavěn osmipatrový polyfunkční komplex o 1 126 m², který k pronájmu nabízí moderní bydlení ve 14 apartmánech s balkony a střešní terasou. K dispozicím v něm jsou 2 parkovací stání. Objekt „Pekárna“ ve vnitrobloku pak nabízí ve třech nadzemních podlažích nový obchodní prostor 143 m². Novostavba citlivě zapadá do starší zástavby Soukenické ulice a patří k úspěšnějším realizacím v Petrské čtvrti v tomto století.

Neoznačené obrázky a fotografie jsou z archivu autora.

¹⁾ tesařský mistr a pražský měšťan Josef Rohan byl po roce 1850 vlastníkem Rohanského ostrova, po němž bylo pojmenováno současné nábřeží v Karlíně.

²⁾ Národní listy 3.9.1913 otiskly dopis z kruhů majitelů domů a obchodníků v Soukenické ulici: „V Soukenické ulici nalézá se dům č. 18 n., v němž již několik let jest trpěna vykřičená místnost s několika děvčaty...“

Praha je plná retro příběhů

**knižní
TIP**

Obyvatelka Petrské čtvrti a její velká patriotka Blanka Kovaříková letos vydala svou další knížku, kterou nazvala Retro příběhy.

Jednu z kapitol věnovala fenoménu pražských hotelů. Žádné jiné evropské město totiž nemá tolik plovoucích hotelů jako Praha. „Z dětství si pamatuju, jak moc mě překvapilo slovo hotel. Myslela jsem, že je to chybně vyslovený pojem hotel. Ale tatínek mě jednou v neděli v roce 1969 vzal na procházku k novo-

tu svítícímu hotelu Albatros a vysvětlil mi, že stejně se jmenuje mořský pták. ‚Tahle loď nikdy nikam nepopluje, nemá motor a je napevno ukotvená. Slouží jako hotel na vodě,‘ řekl mi tatínek a já si to od té doby pamatovala.“ Po Albatrosu přibyl na řece ještě Admirál a o něco později Racek.

hotel Albatros dnes

Albatros byl uveden do provozu 2. června 1969 a svým ukotvením mezi Štefánikovým mostem a ostrovem Štvanice patří v podstatě do Petrské čtvrti. Paradoxně její obyvatelé hotel za minulého režimu příliš nenavštěvovali. Měl pověst podniku pro zlatou mládež a veksláky, kšeftující s valutami a tuzexovými bony. Někteří se možná zbytečně obávali, že sem chodí i soudruzi z nedalekého Ústředního výboru komunistické strany (dnes ministerstvo dopravy). Od roku 1991 v Albatrosu pracuje Jitka Choulíková, která je již řadu let jeho ředitelkou. „Pamatuju si obrovský zájem turistů po sametové revoluci, kdy všichni chtěli jet do Prahy, ale nebylo je kde ubytovat. Botely praskaly ve švech. Mnozí klienti se k nám od té doby vracejí, hlavně ti, kteří mají rádi vodu a lodě, což jsou především Skandinávci. Nocleh v kajutě, pohled na řeku – to je záležitost pro romantiky, kteří netouží ani tak po komfortu, jako po zážitku,“ vypráví Jitka Choulíková. Ráda na hotelu ubytovávala zpěvačku Věru Špinarovou, která oceňovala, že tu mohla přespá-

Ředitelka hotelu Albatros Jitka Choulíková

vat v anonymitě. Velmi krásný je i hotel Admirál na smíchovském břehu, který spravuje rodina Vávrových. Hlava rodiny – Otakar Vávra – na něj nastoupil v roce 1971 jako vrchní číšník, a tak si tohle netradiční pracoviště zamiloval, že ho už nikdy neopustil. „Když mi bylo čtyřicet, sledoval jsem, jak se staví a přál jsem si, abych na něm mohl pracovat,“ vzpomíná na svůj dávný sen, který se mu vrchovatě splnil. Pražské botely přežily drastickou povodeň v roce 2002 a doufejme, že nyní přežijí i covidové časy.

Foto: Zdeněk Kovarik

PETRSKÉ LISTY • Informační a propagační materiál Spolku přátel Petrské čtvrti • Vychází jako občasník • Místo vydání: Praha 1 15. číslo, vychází dne 8. 12. 2020 • Evidenční číslo periodického tisku přidělené Ministerstvem kultury – MK ČR E 21723 • Vydává Spolek přátel Petrské čtvrti, Biskupský dvůr 1/1154, 110 00 Praha 1, IČO: 22762353

✉ spolek@petrskactvrt.cz 🌐 www.petrskactvrt.cz 📱 [petrskactvrt](https://www.facebook.com/petrskactvrt)
Poděkování patří jednotlivým členům spolku za jejich články a příspěvky • V Petrských listech byly použity fotografie ve vlastnictví členů spolku, pokud není uvedeno jinak • Petrské listy jsou v roce 2020 vydávány s finanční podporou MČ Praha 1.

VYHRAJTE KNIHU

SOUTĚŽ

Ve kterém roce byl otevřen obchodní dům Bílá labuť?

a) 1959 b) 1949 c) 1939

SOUTĚŽ

Odpovědi na soutěžní otázku pište na spolek@petrskactvrt.cz do konce tohoto roku. Následně vylosujeme výherce, který získá knížku „Retro příběhy“ s věnováním autorky.